

פרק תשיעי

דף נ"ט ע"ב

א. אשה שהטילה מים ומצאה דם בספל – ר' יוסי מטהרה, ור' שמעון מטמאה. ור' מאיר מטמאה במטלת מעומד, ומטהרה ביושבת על שפת הספל ומזנקת (מקלחת). אבל בלא זה חשיב כעומדת.

ב. איש ואשה שהטילו מים ונמצא דם בספל – ר' יוסי מטהרה, ור' שמעון מטמאה. ור' מאיר, לדעת ריש לקיש, מטמאה בעומדת ומטהרה ביושבת (כנ"ל), ולדעת ר' יוחנן סובר ר' מאיר כר' יוסי דטהורה אפילו בעומדת, ותניא כותיה דר' יוחנן.

ג. הא דמטהר ר' יוסי, היינו דאפילו לכתחילה יכולה לעסוק בטהרות, ולא רק בדיעבד (ועיין תוס' י"ד ע"ב ד"ה ורבי יוסי מטהר, אי גם ברישא דינא הכי).

ד. בגמרא נפסק להלכה כר' יוסי.

ה. השאילה חלוקה לנכרית ומצאה בו כתם – הרי זו תולה בנכרית: לדעת חכמים דוקא בנכרית שכבר ראתה פעם דם, ולדעת ר' מאיר אפילו בלא ראתה, רק שהגיע זמנה לראות. ורב פוסק כחכמים.

ו. ג' נשים שלבשו חלוק אחד ונמצא בו כתם – כולן טמאות. וכן בישבו על ספסל של עץ (שמקבל טומאת מדרס) ונמצא עליו כתם – כולן טמאות. אבל בישבו על דבר שאינו מקבל טומאה, כגון ספסל של אבן – טהורות. דדבר שאינו מקבל טומאה אין מקבל כתמים (כן דעת ר' נחמיה, ועיין לקמן אות יד).

דף ס' ע"א

ז. השאילה חלוקה לנדה – תולה בה. ודעת רבי דדוקא באופן שאינה מקלקלת אותה. אבל אם השאילה לשומרת יום כנגד יום ביום השני שלה, או לסופרת ז' נקיים ביום השביעי שלה – כיון שאינה מחוסרת אלא טבילה, נמצאת מקלקלת אותה, ואינה תולה בה, אלא שתיהן טמאות. ודעת ר' שמעון בן גמליאל דגם בכהאי גוונא תולה בטמאה, דסוף כל סוף טמאה היא. ומודה רבי בהשאילה לשומרת יום כנגד יום בראשון שלה (כלומר ביום שבו ראתה), או ליושבת על דם טוהר, או לבתולה שדמיה טהורין (שתולין כתמה בדם בתולין היות ששירפה מצוי) – דיכולה לתלות בהן, היות שאינה מקלקלת אותן כלל.

ח. השאילה חלוקה לזבה באמצע ספירת ז' נקיים – דלא סגי לה בטבילה, ומכל מקום מקלקלת אותה במקצת – לדעת ר' חסדא, גם בזה פליגי רבי ורשב"ג. ולדעת ר' אדא, בזה גם רבי מודה דתולה. (על פי תוס' ד"ה טמא).

ט. כששתיהן שוות, אין תולין הכתם במי שנמצא אצלה החלוק בזמן מציאת הכתם, אלא שתיהן טמאות.

י. טמא וטהור שהלכו בשני שבילין, אחד טמא ואחד טהור – הרי זה שוה לדין דלעיל אות ז, אי תולין הטמא בשביל הטמא והטהור בשביל הטהור: אם הטמא כבר ספר שבעה והזה, דאינו מחוסר אלא טבילה – הרי זה במחלוקת רבי ורשב"ג. ואם הטמא עדיין לא ספר כלל – לכולי עלמא תולין בו שהלך בטמא. ואם הטמא התחיל לספור מקצת מן השבעה – הרי זה במחלוקת ר' חסדא ור' אדא דלעיל אות ח.

יא. טהור ותלוי (היינו שהיה טמא מספק) שהלכו בשני שבילין הנ"ל – דין התלוי כדין הטמא הנ"ל ותולין בו כנ"ל.

יב. דעת ר' יהודה בר' ליואי דאין תולין כתם בבעלת כתם (היינו שהיתה כבר טמאה לפני כן משום כתם) בין לרבי בין לרשב"ג.

דף ס' ע"ב

יג. כתם שנמצא על אחורי כלי חרס, או על מטלניות שאין בהם ג' על ג' – טהור, כיון דהוי על גבי דבר שאינו מקבל טומאה (אליבא דר' נחמיה דלעיל אות ו').

יד. יש סוברים דחכמים פליגי על ר' נחמיה ומטמאים גם בנמצא על גבי דבר שאינו מקבל טומאה, וממילא הלכה כמותם. אבל רב פוסק כר' נחמיה (וסבירא ליה כאידך ברייתא, דגם חכמים פוסקים כר' נחמיה).

טו. ב' נשים שהיו טוחנות בריחיים של יד, ונמצא דם תחת הפנימית – שתיהן טמאות. תחת החיצונה – היא טמאה, ופנימית טהורה. נמצא ביניהן – שתיהן טמאות.

טז. ג' נשים שהיו ישנות במיטה אחת ומשולבות (תכופות ודבוקות יחד, רש"י) ונמצא דם תחת אחת מהן – כולן טמאות.

יז. היתה אחת מהן מסולקת דמים (מעוברת, מניקה, זקנה או בתולת דמים) והאחרת לא – המסולקת תולה בשאינה מסולקת.

יח. אשה שיש לה וסת אינה יכולה לתלות באשה שאין לה וסת, אף על פי שדיה שעתה. וכן יש לה וסת ולא הגיע שעת וסתה, אינה תולה בזו שהגיע שעת וסתה (תוס').

יט. דעת בר פדא דגם בנשים שאין להן טומאת מעת לעת (כגון לשמאי בכל הנשים, ולחכמים באותן נשים שדיין שעתן), מכל מקום אם מצאה דם בתוך שיעור אותיות להתעסקותה בטהרות, דבכהאי גונא בעלה חייב עליה חטאת (כנ"ל דף י"ד ע"א), הכא נמי הטהרות טמאות ודאי. ולאחר שיעור אותיות, שבעלה חייב עליה רק אשם תלוי, אף הכא הטהרות יהיו תלויות. ולאחר זמן זה, שבעלה פטור עליה מכלום, אף הטהרות יהיו טהורות. ודעת ר' אושעיא דאפילו בשיעור אותיות, שבעלה חייב עליה חטאת, מכל מקום הטהרות אינן ודאי אלא תלויות, דכאן אין מה שיעכב מן הדם לצאת. מה שאין כן התם, דהשמש מעכב (ועיין בתוס' ביתר ביאור).

כ. בנמצא דם באופן שמטמאין את כולן (כנ"ל אות טז), מכל מקום אם אחת מהן בדקה ומצאה עצמה טמאה – תולין בה הכתם, והשאר טהורות. ופירש רב דלבר פדא הנ"ל דין זה דוקא כשמצאה הדם בתוך שיעור אותיות למציאת הכתם, דאז ודאי היתה טמאה בזמן מציאתו. אבל כל שטהרותיה תלויות – שוב אין תולין בה. אבל לר' אושעיא הנ"ל אין חילוק, ובכל ענין תולין בה (כן משמע בסוגיא, וכן כתב הרא"ש בסימן ג').

דף ס"א ע"א

כא. ג' נשים ישנות במיטה אחת ועלו דרך מרגלות המטה: נמצא דם תחת אמצעיית – כולן טמאות. נמצא תחת הפנימית או החיצונה – אין טמאות אלא האמצעיית, וזו שנמצא תחתיה. ואם עלו כולן דרך מקום החיצונה, ונמצא דם תחת החיצונה – כולן טמאות.

כב. באופן שכולן טמאות, אם אחת או שתיים בדקו עצמן ומצאו טהור – הן טהורות, והשאר טמאות. אבל אם כולן בדקו ונמצאו טהורות – כולן טמאות.

כג. גל טמא (שיש בו כזית מן המת) שנתערב בשני גלים טהורים: בדק אחד או שנים מהם ומצאו טהורים – אין טמא אלא השלישי. בדק שלשתם ומצאו טהורים – לר' מאיר כולם טמאים, דכל דבר שהוא בחזקת טומאה, לעולם הוא בטומאתו עד שיודע לך טומאה היכן היא. וחכמים סוברים דכל שבדק עד שהגיע לסלע או לקרקע בתולה (שלא נחרשה) טהור, ותלינן שעורב נטל הטומאה מכאן.

כד. מעשה בשקמה של כפר סבא כו', מעשה במערה של שיחין כו', מעשה בסלע בית חורון שהיו מחזיקין בה טומאה כו' והיה שם זקן אחד כו' הביאו לו סדינין ושראן במים ופרסן עליהן: מקום טומאה – יבש (היינו הסדין, דנספגו המים בקרקע), מקום טהרה – לח (הסדין, דהקרקע קשה ואינה סופגת). ומצאו בור גדול מלא עצמות, הוא הבור אשר מילא ישמעאל בן נתניה חללים. והפסוק אומר 'אשר הכה ביד גדליה', דמתוך שהיה לגדליה לחוש לעצת יוחנן בן קרח ולא חש, מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן.

כה. האי לישנא בישא, אף על גב דלקבולי לא מיבעי, מיחש ליה מבעי.